

Nr 255.

Av herr **Pettersson, Anton**, och herr **Larsson, Johan August**, om
sänkning av räntan å egnahemslån.

I sitt betänkande (stat. off. utr. 1931:37) framhöll 1931 års egnahemsutredning beträffande frågan om sänkning av egnahemslåneräntan, bland annat, att den låga ränta, som sedan åtskilliga år varit rådande å den allmänna penningmarknaden, måste anses motivera en sänkning av de högsta räntesatserna å egnahemslånen. För att betona egnahemsverksamhetens sociala karaktär syntes det utredningen önskligt, att räntan å egnahemslånen hölles på en lägre nivå än det i allmänna penningmarknaden gällande diskontot. Det låge i statens intresse, anfördes vidare, att stödja dem, som i likhet med egnahemslånetagarna i viss omfattning sökte skapa nya försörjningsmöjligheter. Utredningen ville sålunda i princip uttala sig för en sänkning av de högre räntesatserna. I fråga om 1905—1919 års lån syntes dock icke någon sänkning av räntan böra ifrågakomma. För de lån, som beviljats efter den 31 december 1919, torde däremot en räntesänkning kunna ifrågasättas. Utredningen utgick från, att räntevillkoren borde bliva desamma för 1920—1927 års lån och lån av 1928 eller senare år. Vid övervägande av frågan hade inom utredningen dryftats olika alternativ. Sålunda hade förslag förelegat om sänkning av räntan å jordbrukslån under hela lånetiden till 3.6 procent och å bostadslån under amorteringstiden till 4.5 procent samt om sänkning av räntan å jordbrukslån under hela lånetiden till 4 procent och å bostadslån under amorteringstiden till 4.5 procent.

Enligt gällande författningar skall uträkning av egnahemslåneräntor för år 1933 i förekommande fall ske enligt följande räntesatser: 3.3, 3.6, 3.7, 3.8, 4.0, 4.5, 4.75 och 5 %. Beräkning av annuitet å lånens amorteringsdel sker efter någon av räntesatserna 6.0, 6.5, 7.0 eller 8.0 procent. Tillhoppa 12 olika räntesatser enligt följande schema:

å amorterade delen		å stående delen
å j-lån 1905—1919, annuitet 6.00 %, varav ränta 3.60 %		3.60 %
> j- > 1920—1927, > 6.00 %, > > 4.75 %		3.30 % (kontr. 4.75 %)
> j- > 1928—1933, > 6.50 %, > > 4.50 %		3.30 % (> 4.50 %)
> b- > 1905—1919, > 7.00 %, > > 3.60 %		3.60 %
> b- > 1920—1927, > 7.00 %, > > 4.75 %		3.80 % (> 4.75 %)
> b- > 1928—1933, > 8.00 %, > > 5.00 %		3.80 % (> 5.00 %)

Denna mångfald räntesatser försvårar för låneförmedlaren ränteberäkningen och redovisningen, men dess värsta olägenhet är den förvirring och missstämning, som skapas bland låntagarna, då de vid jämförelser med andra finna sig vara missgynnade, om de tillhöra en hårdare betungad årgång, varför förenkling och utjämning är påfordrad.

Att årgångarna fr. o. m. 1920 i sina lånekontrakt fingo förplikta sig till högre räntebelastning, än som tidigare kommit i fråga, var helt naturligt, då statens upplåning denna tid var dyrare. Nu har statens finansiering av egnahemslånerörelsen kommit i ett gynnsammare läge. I statskontorets senaste årsbok konstateras, att samtliga de lån, för vilka konverteringsrätt inträtt, numera löpa med högst 3.6 % ränta.

Under sådana förhållanden synes det vara möjligt, att egnahemslåntagarna efter 1919 kunde få sina kontrakterade förpliktelser reglerade i överensstämmelse med tidigare gällande 3.6 % effektiv ränta, varvid fråga dock kan ställas, om icke bostadslånen borde löpa med något högre ränta (t. ex. 4 %) med anledning av den större förlustrisk, som förefinnes i fråga om dessa lån.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 42 föreslås emellertid en ränta av för jordbrukslån 4 och för bostadslån 4.5 %. Jämfört med nuvarande läge på penningmarknaden och med hänsyn tagen till näringslivets betryckta läge måste detta anses för högt. Enligt förslaget kommer räntan å dessa lån att ligga väsentligt över räntesatsen på en hel del andra lån. Vi anse därför i likhet med 1931 års egnahemsutredning att all egnahemslåneränta bör utgå i enlighet med 1919 års och tidigare beviljade lån.

Med stöd av det anförda få vi därför föreslå riksdagen att besluta,

att räntan å egnahemslån, som för år 1920 eller senare beviljats eller komma att beviljas, nedsättes till 3.6 % för jordbrukslån under hela lånetiden samt å bostadslån under den amorteringsfria tiden till 4 % och efter den amorteringsfria tiden till 4.5 %.

Stockholm den 23 jan. 1934.

Anton Pettersson.

J. A. Larsson.
